

EVROPSKÝ PARLAMENT

2009 - 2014

Výbor pro rybolov

2009/2152(INI)

23. 2. 2010

STANOVISKO

Výboru pro rybolov

pro Výbor pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin

k bílé knize Komise nazvané Přizpůsobení se změně klimatu: směřování
k evropskému akčnímu rámci
(2009/2152(INI))

Navrhovatel: Kriton Arsenis

PA_NonLeg

NÁVRHY

Výbor pro rybolov vyzývá Výbor pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin jako příslušný výbor, aby do svého návrhu usnesení začlenil tyto návrhy:

1. vítá, že bílá kniha klade důraz na zvyšování odolnosti všech ekosystémů coby zásadní opatření proti nejextrémnějším dopadům změny klimatu;
2. připomíná, že skleníkové plyny produkované člověkem mají širokou škálu dopadů na složitou dynamiku mořského prostředí a že mořské ekosystémy, již nyní vystavené tlaku znečištění, nedostatečně regulovaného a nezákonného, nehlášeného a neregulovaného (NNN) rybolovu, jsou rovněž postiženy vyššími teplotami, zvýšením hladiny moří a změnami salinity a acidifikace a možnými změnami oceánských proudů a také rozmístěním živých vodních organismů (ryb, měkkýšů, korýšů atd.) v prostoru, jakož i jejich rozptýlením ve vodním sloupci; navíc připomíná, že vědecké modely předpovídají další nárůst teploty atmosféry a zvýšení průměrné hladiny oceánů a že nejefektivnějším způsobem řešení klimatické změny je snížení emisí skleníkových plynů;
3. připomíná, že v minulém století došlo k nárůstu teploty atmosféry o 0,6°C a ke zvýšení průměrné hladiny oceánů o 0,17 m a že vědecké modely využívané pro výzkum těchto otázek předpokládají, že tyto hodnoty budou v průběhu tohoto století i nadále narůstat;
4. připomíná, že případné dopady změny klimatu mohou mít katastrofální důsledky pro některá z uzavřenějších evropských moří, např. Baltské moře; konstatuje, že některé vědecké studie předpovídají u těchto vod snížení salinity o 8 až 50 % a zvýšení jejich povrchové teploty o 2 až 4° C, což by mohlo vést ke zničení většiny mořských živočichů a mořských rostlin, pokud by se tato předpověď naplnila;
5. zdůrazňuje, že rychlé vyčerpání evropských populací ryb v důsledku tlaků na životní prostředí způsobených lidskou činností narušuje ekologickou a hospodářskou základnu rybolovu a způsobuje, že mořské ekosystémy jsou méně odolné vůči změně klimatu, a tudíž méně schopny přizpůsobit se¹; dále zdůrazňuje, že odvětví rybolovu se musí přizpůsobit změně klimatu, přičemž je třeba zohlednit hospodářský, sociální a environmentální rozměr udržitelného rozvoje;
6. uvádí, že změna klimatu bude i nadále prostřednictvím rychlého ubývání korálových útesů a počtu vápenatých živočichů, změny reprodukčních cyklů druhů a podílu pohlaví a těmito faktory vyvolané acidifikace oceánu ohrožovat rybí populace² a snižovat schopnost oceánů vstřebávat CO₂³, což povede k dalšímu zvyšování úrovně koncentrace CO₂ v atmosféře a urychlení změny klimatu⁴;
7. upozorňuje dále na skutečnost, že změna hladiny moří velmi výrazně poškodí mořské ekosystémy, ekosystémy přílivových oblastí a zasáhne významné zóny primární produkce, reprodukce, přirozeného obnovování populace a útočiště mnoha druhů, a tudíž

¹ Zelená kniha nazvaná Reforma společné rybářské politiky (KOM(2009)0163).

² Technický dokument FAO 530 (2009) „Důsledky změny klimatu pro rybolov a akvakulturu“.

³ V letech 2000–2007 klesla v mořích kapacita absorpce uhlíku o 10 %.

⁴ „Modrý uhlík: Úloha zdravých oceánů při vázání uhlíku“. UNEP, FAO a IOC, 2009.

i odvětví rybolovu, sběru korýšů a činnosti v oblasti akvakultury, jakož i biologickou rozmanitost mořského prostředí; připomíná dále, že tyto ekosystémy jsou také citlivé na kolísání salinity a teploty vody, což jsou jevy, které změna klimatu dále zintenzivní;

8. opět zdůrazňuje, že migrace rozmanitých mořských organismů (ryb, měkkýšů, korýšů atd.) z jedné biogeografické oblasti do druhé může vést v dané oblasti ke zmizení určitých původních druhů a k invazi druhů nepůvodních; uvádí, že tyto změny mohou mít značné důsledky pro odvětví rybolovu, pro které by mohlo být obtížné přizpůsobit se novým biologickým a hospodářským podmínkám;
9. uvádí, že změna klimatu by mohla mít pro evropské průmyslové a drobné rybářství závažné hospodářské důsledky; vyzývá proto, aby byla věnována pozornost alternativním systémům řízení rybolovu a snižování kapacity různých součástí evropského loďstva s cílem vytvořit udržitelný rybolov a akvakulturu, které budou přizpůsobeny novým klimatickým podmínkám;
10. zdůrazňuje, že rybářské přístavy a zařízení pro akvakulturu jsou obzvláště citlivé na zvýšení hladiny moří, neboť se jedná o infrastruktury, které jsou umístěny přímo na pobřeží; rovněž zdůrazňuje jejich hospodářskou a sociální důležitost; žádá proto Komisi, aby jim při přijímání adaptačních opatření a vypracovávání analýz rizik věnovala zvláštní pozornost a pozorně zvážila ekonomické náklady, které vzniknou, jestliže tyto infrastruktury nebudou změně klimatu přizpůsobeny;
11. uvádí, že malá pobřežní loďstva, a zvláště loďstva pro tradiční rybolov mohou významně přispět k odolnosti pobřežních komunit, přizpůsobení se změně klimatu a zajišťování potravin za předpokladu, že budou uplatňovány udržitelné rybolovné postupy; zdůrazňuje, že investice do zařízení šetrnějších k životnímu prostředí je třeba podporovat u všech typů loďstev; znovu připomíná důležitost rybolovu pro sociální a kulturní soudržnost pobřežních komunit;
12. S politováním konstatuje, že jen v ojedinělých případech je do praxe uváděna uvážena a dobře fungující integrovaná správa pobřežních zón¹; naléhavě vyzývá Komisi k zajištění toho, aby byla doporučení integrované správy pobřežních zón² aktualizována, posilována a prováděna v širším kontextu integrované námořní politiky, která propojuje odvětvové politiky týkající se moře a oceánů; dále zdůrazňuje, že je nezbytné, aby se na tomto procesu aktivněji podílela odvětví rybolovu, sběru měkkýšů a akvakultury, přičemž si je vědom důležitosti těchto činností pro pobřežní oblasti;
13. důrazně vyzývá Komisi aby zajistila, že budou strategie pro mořské prostředí, které uplatňují v otázce lidských činností přístup založený na ekosystémech, rozvíjeny a prováděny tak, aby bylo dosaženo dobrého ekologického stavu mořského prostředí, jak je stanoveno ve směrnici 2008/56/ES;
14. v této souvislosti žádá Komisi, aby se zavázala k vypracování studií, které vyhodnotí

¹ Sdělení Komise – Zpráva pro Evropský parlament a Radu: hodnocení integrované správy pobřežních zón (ICZM) v Evropě (KOM(2007)0308).

² Doporučení Evropského parlamentu a Rady ze dne 30. května 2002 týkající se provádění integrované správy pobřežních zón v Evropě, Úř. věst. L 148, 6.6.2002, s. 24.

problém zelených řas a jeho dopad na odvětví rybolovu; žádá dále, aby byla vypracována studie zabývající se změnou mořských proudů způsobenou globálním oteplováním a s ním spojeným přesídlováním některých mořských druhů;

15. vybízí Komisi, aby provedla vědecké studie o rybolovných zdrojích v severních mořích, podporovala udržitelné řízení rybolovu v této oblasti v souladu se zásadou obezřetnosti a usilovala o uvalení moratoria na veškerou novou rybolovnou činnost v arktické oblasti, dokud nebude v rámci regionálních rybářských organizací (RRO) přijata vhodná právní úprava;
16. zdůrazňuje, že řešení závažné změny klimatu, kterou nyní pozorujeme, musí být založeno na redukci skleníkových plynů a ochraně a rozšiřování přírodních ekosystémů, které jsou největšími úložišti uhlíku na Zemi, a že odolnost mořských a suchozemských ekosystémů závisí rovným dílem na zachování biologické rozmanitosti a na udržení přiměřených populací a jejich stanovišť;
17. naléhavě vyzývá Komisi, aby zajistila, že bude na ochranu ekosystémů a kompenzaci ztrát v příjmech rybářů způsobených změnou klimatu poskytnuto přiměřené množství finančních prostředků;
18. považuje za nutné, aby byly zajištěny přiměřené finanční prostředky na výzkum, který poskytne informace pro politická rozhodnutí v oblasti změny klimatu, rybolovu a akvakultury; zdůrazňuje, že výzkum i navazující opatření by měly mít multidisciplinární charakter a zabývat se – v kontextu integrovaného přístupu založeného na ekosystémech – souborem tlaků působících na rybářství a akvakulturu, včetně znečištění pobřeží a znečištění na volném moři, odpadů z průmyslu a ze zemědělství, regulace vodních toků, hloubení dna, provozu v přístavech, námořní dopravy a cestovního ruchu;
19. vyzývá Komisi aby zajistila, že bude přizpůsobení prostřednictvím posílení odolnosti ekosystémů začleněno do strategie Společenství při mezinárodních jednáních o rybolovu a mořském prostředí, a zejména do partnerských dohod v oblasti rybolovu a RRO;
20. vyzývá Komisi, aby se aktivně účastnila vytváření fondu nazvaného „modrý uhlík“ v rámci UNFCCC; zdůrazňuje, že by měl tento fond v rámci globální strategie mořského plánování hledat mechanismy financování a koordinace ochrany a správy pobřežních a mořských ekosystémů a uhlíku v oceánech;
21. zdůrazňuje, že schopnost odvětví rybolovu přizpůsobit se kolísání produktivity a obnovování rybí populace je podmíněna těmito faktory:
 - rybolovná kapacita je přiměřená produktivitě zdroje v jeho nejméně produktivní fázi,
 - jsou k dispozici alternativní rybolovné zdroje;
 - bylo investováno do pružných technologií, např. víceúčelových plavidel či flexibilních zpracovatelských řetězců,
 - existuje dostupnost náhradních zdrojů obživy v obdobích nízké produktivity zdroje¹.

¹ FAO (2007). Přizpůsobování se změně klimatu v zemědělství, lesnictví a rybolovu: perspektivy, rámec a

VÝSLEDEK ZÁVĚREČNÉHO HLASOVÁNÍ VE VÝBORU

Datum přijetí	23.2.2010
Výsledek závěrečného hlasování	+: 15 -: 0 0: 0
Členové přítomní při závěrečném hlasování	Josefa Andrés Barea, Kriton Arsenis, Alain Cadec, João Ferreira, Carmen Fraga Estévez, Carl Haglund, Isabella Lövin, Guido Milana, Maria do Céu Patrão Neves, Crescenzo Rivellini, Ulrike Rodust, Struan Stevenson, Jarosław Leszek Wałęsa
Náhradníci přítomní při závěrečném hlasování	Ole Christensen, Ioannis A. Tsoukalas

priority.